

МАЊАВИЯТ

МИЛЛИЙ ФУРУР

Халқимиз дунё тарихида ўз ақл салоҳияти, санъати маданияти ва бекиес ватанпарварлиги билан муносиб ўринга эга. Энг қадими даврлардан бошлаб то ҳозирги кунгача Ватан тушунчasi халқ онг-тафаккурида қадрият сифатида улуғланганигини кўрамиз. Мустақиликка эришаганимиздан кейин она Ватан тушунчаси тамоман янги мазмун ва моҳият касб этди. Озодликнинг хузурбахш насимлари бу диёдра яшовчи барча кишиларни киндиқ қони тўкилган замин тўйғусини теранроқ англаша үндади.

Буюк қаҳрамонлар ибрати авлодларимизни ватанпарварликка чорлайди

Шамсиддин ЖУМАЕВ,
Республика Мањавият тарғибот маркази
Тарғиботчилар фаолиятини мувофиқлаштириш
ва малакасини ошириш бўлими мудири

Озод, ҳур кишининг имконияти эса чоп этилган кўпчилик дарслікарар, ўкув кўлланмалари, оммабол адабиётларининг ҳам, ақсарият соҳа мутахассисларининг ҳам савиаси талаб даражасидан эмаслигини қайд этишга мажбурмиз. Бундай ноҳуш холатларга барҳам бериш вақти келди".

7-синф учун А.Мухаммаджонов ва К.Усмонлов тузган "Ўзбекистон тарихи" (2005) дарслигининг 26-фасли сифатида келган "Хоразмшохлар давлатининг ҳалокати" мавзуи идиан, "Жалолиддин Мангубердининг жасорати" кичине сарлабаси остида бор-йириккет бетга яки парча ўрин олган. Жалолиддин Мангубердининг машҳур ҳарбий истебод соҳиби экани намоён бўлган Парвон ва Синджарлар тўғрисида ниҳоятда кам маълумот берилган. Бу тарихий шахснинг ҳаёт йўли ҳам етарлар ёритилмаган. Фирқимизга, айнан 7-синф болаларига Жалолиддин Мангубердиниң авлоди хисобланами.

Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Бундай аждодларимиз эса жуда кўп. Бу иккя зонида Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Муқанна, Нажмиддин Кубро, Соҳибқирон Амир Темурнинг номларини зикр этиши мумкин.

Бундай миллат қаҳрамонлари тобобад ҳалқимизнинг азиз фарзандлари бўлиб колади. Қаҳрамонларининг ўз ҳалқининг маънавий қисмати бўлиб түғилади ва руҳи аబдий ёззозда яшайди, деган гап бекиз айтилмаган. Қаҳрамонлик бобида дунё ҳалқлари олдида юзимиз-ёруғ, фуруримиз-баланд. Бундан ҳар қанча фарҳлансан арзиди. Дарвоже, мустақиликка эришганимиздан то ҳозирги кунгача миллий қаҳрамонларимизнинг мубораг номлари тикланади, кўчалар, маданий-маърифий мусассасаларга уларнинг номи берилди, ҳайкаллар ўрнатилди, тарихий обидалар қадар ростилди. "Амир Темур", "Жалолиддин Мангуберди" орденлари тасаси этилди. Давлат сиёсати даражасидан кенг кўлламишлар амала оширилди. Аммо бу борада килинадиган ишлар хали талайгина. Ўртбошимиз Ислом Каримовнинг "Юксак маънавият - ингилмас куч" китобида шундай сўзларни ўйнилди: "Албатта, бу масала бўйича ижтимоий фанлар соҳасидан яна бир мулоҳаза, мухтарам Пре-

зидентимиз раҳбарлигига Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари сурати ва ҳайкаллар тарихий манбааларга асосланиб яратиди. Бу эса ҳалқимизнинг олкишига сазовор бўлди. Зоро, бу иккя тарихий шахс талкинида ҳалқимизнинг барча ватанпарварлик фазилатлари акс этади.

Тарихий қаҳрамонларимиз Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Нажмиддин Кубро, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мусо Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, ибн Сино, Абу Райхон Беруний, Мирзо Улугбек, Алишер Навой сингари жаҳон тамаддунига улкан хисса кўшган улуг алломаларимиз ва мудаккасларимиз дином даромадига ўзгартириб юборган жамиули улуг кашрафёт ва ихтиrolар, мумтоз санъат ва адабиёт дурданларни, мардлик ва қаҳрамонлик намуналари одамзоднинг ақл-тафқири, салоҳияти ва маънавий жасорати маҳсулидир. Шунинг учун ҳам бўруғ оламда ёнг буюк жасорат нима деган саволга, ҳеч иккиламасдан ёнг буюк жасорат — бу маънавий жасорат, деб жавоб берасек, ўйлайманки янгилишмаган бўламиз".

Шу китобда улуг мутафаккир Алишер Навой ҳазратлари шахсига берилган: "Агар бу улуг зотни авлиё десак, у авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак, мутафаккирларнинг мутафаккир, шоир десак, шоирларнинг сultonидир", деган юксак тарифни бир маънавий-маърифий тадбирда иктибос сифатида келтирганимизда иштирокчилардан бирни: "Алишер Навой шахсига ҳамма замонларда ҳам юкори таврифлар берилган, аммо бу тарифи нақадар баланд, том маънода ҳақиқий ва мунисиб бахо бўлибди", деб қолди.

Дарҳақиқат, мустақилик йилларида ҳалқимиз барча улуглари иззатини жойига кўди. Эндиғи вазифамиз барча аҳоли қатламлари, айниқса ёшларимиз бу улуг ҳақарон ва алломаларимиз ҳаётидан ишрат олиб, уларнинг муносиб давомчиликни бўлиши керак. Шунингдек, юқорида таъкидлангандек, мустақилик даврида фуқароларимизда Ватан ва ватанпарварлик тўйларни янада ҳалқимизнинг барча қатламлари орасида Жалолиддин Мангуберди шахси ҳақида тарифни бир маънавий-маърифий тадбирда иктибос сифатида келтирганимизда иштирокчилардан бирни: "Алишер Навой шахсига ҳамма замонларда ҳам юкори таврифлар берилган, аммо бу тарифи нақадар баланд, том маънода ҳақиқий ва мунисиб бахо бўлибди", деб қолди.

Дарҳақиқат, мустақилик йилларида ҳалқимиз барча улуглари иззатини жойига кўди. Эндиғи вазифамиз барча аҳоли қатламлари, айниқса ёшларимиз бу улуг ҳақарон ва алломаларимиз ҳаётидан ишрат олиб, уларнинг муносиб давомчиликни бўлиши керак. Шунингдек, юқорида таъкидлангандек, мустақилик даврида фуқароларимизда Ватан ва ватанпарварлик тўйларни янада ҳалқимизнинг барча қатламлари орасида Жалолиддин Мангуберди шахси ҳақида тарифни бир маънавий-маърифий тадбирда иктибос сифатида келтирганимизда иштирокчилардан бирни: "Алишер Навой шахсига ҳамма замонларда ҳам юкори таврифлар берилган, аммо бу тарифи нақадар баланд, том маънода ҳақиқий ва мунисиб бахо бўлибди", деб қолди.

Холоса сифатида шуни айтиш лозимки, ҳалқимиз ҳар доим ҳам она Ватан шаънини баланд тутуб келган ва бундан кейин ҳам шундай бўлади.

Холоса сифатида шуни айтиш лозимки, ҳалқимиз ҳар доим ҳам она Ватан шаънини баланд тутуб келган ва бундан кейин ҳам шундай бўлади.

ОАВда

Курсатувлар сифати яхшиланмоқда

Бунга янги технология ва қулаги имконият асосий омил бўляяпти

Шерзод КУРБОНОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмасида яхши анъана бор. Бу вилоятлардо ўзаро таъриба алмаси анъанасидир. Бу ҳақда гап кетар экан, Қашқадарё вилоят телерадиокомпанияси ижодий мактаби ҳақида гапирмай бўладими. Айниқса ўтган "Ёшлар йили"да бир гурух фарғоналик ёш ижодкорлар Қашқадарёга ташриф буюриб, телерадио журналистикаси сирлари билан яқиндан танишиб кетиши.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларимизнинг шонли ҳаёт йўллари ҳақида тарихий бадиий фильmlар яратиш вақти келди.

Мустақиллик йилларида миллий телевидение, радио ва умуман, журналистика соҳасида туб ислоҳотлар килинди. Оммавий аҳборот воситалари фаолияти, журналистларнинг аҳборот олиш эркинлиги, уни таркташдаги ҳақ-хукуклари жаҳон андоҳалари даражасига кўтарили. Бугун мамлакатимизда 50 га яқин телевидение фаолияти юртимодка. Уларнинг деярли тегрим юнуси номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг бир тўхтамга келинган сиймоларини яратиша, бу тарғиботчилик ишларидан жуда катта самара берган бўларди. Бундан ташқари, Алп эр Тўнга, Широқ, Тўмарис, Спитамен, Муқанна, Шайх Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Мангуберди, Соҳибқирон Амир Темур сиймолари болаларимиз учун мардлик, қаҳрамонлик, жасурлик мактаби бўлиб қолаётган экан, бу аждодларим

ЭКОЛОГИЯ ВА САЛОМАТЛИК

НОЁБ ДУРДОНА

Дунё дарахтлари жам бўлган маскан

Ботаника боғи-очиқ ҳаводаги музей бўлиб, Ватанимизнинг бойлиги ва ифтихоридир

Марҳамат МАТВАФОЕВА,
биология фанлари номзоди

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг Ботаника боғига ташриф буюрсангиз, авваламбор унинг атрофидаги узунасига катор экилган ям-яшил арчазорлар кайфиятнингизни кўтаради. Бу бўг йилнинг 4 фаслида ҳам мактаб, лицей, коллеж ўқувчилари олий ўқув юртлари талабаларининг севимли масканига айланган. Ҳатто хориждан келган сайёхлар ҳам бу бўгга ташриф буюрадилар. Улар ҳатто ўз ватанида ўсиб турган дарахтлар, буталар ёки ўсимликларни бу бўгда кўриб ҳайратланадилар. Чунки, кафтес кичик бўгда дунёнинг турли ҳудудларидан йигилган мўъжизакор дарахтлар, буталар, ўт-ўсимликларнинг турларини кўриб юнгиллари баҳраманд бўлиб, мусаффо ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олиб, бир олам таассуротлар билан ватанларига қайтадилар.

Бу очик ҳаводаги музей инсонларга фақат гўзалик, она табиатга чексиз меҳр-муҳаббат хис-тўйисини уйғотади.

Ботаника боғининг ҳозирги кунда умумий майдони 66 гектар бўлиб, у Тошкент шаҳрининг шимолий-шарқида жойлашади.

Богда 6000 дан ортиқ ўсимлик турлари мавжуд бўлиб, унинг асосини бўлгалик дендропарк хисобланади. Дендрофлорага тўплами 2500 тури, шу жумладан 170 нина баргли, 2200 ўтли турлардан иборат.

Ботаника боғи томонидан флорани икlimластиришда ҳам Узбекистон, ҳам бошқа минтақалар бўйича юқори даражада илмий тажриба тўплланган. Марказий Осиё худудида интродукцион тадқиқот учун 41 оиласа мансуб 2000 ўсимлик тури жайларни ишлган.

Боғнинг 40 гектар майдони Шарқий Осиё, Шимолий Америка, Марказий Осиё, Узоқшарқ, Европа, Кавказ минтақаларининг дендрофлорасини ўзида жамлаган. Шунингдек, бу ерда ўсимликларнинг биология ва систематикасига оид ҳамда карантин ва доривор ўсимликларни ташкил этиши тажриба майдонлари, иссиқхона ва оранжереялар комплекси мавжуд.

Боғнинг 40 гектар майдони Шарқий Осиё, Шимолий Америка, Марказий Осиё, Узоқшарқ, Европа, Кавказ минтақаларининг дендрофлорасини ўзида жамлаган. Шунингдек, бу ерда ўсимликларнинг биология ва систематикасига оид ҳамда карантин ва доривор ўсимликларни ташкил этиши тажриба майдонлари, иссиқхона ва оранжереялар комплекси мавжуд. Ботаника боғининг иссиқхона ва оранжереяларнида ер шарининг тури бурчакларидан келилтирилган (айниска тропик ва субтропик минтақаларга хос) ўсимликларнинг 800 дан ортиқ турилари ва навлари парваришланмоқда. Систематика майдонида бўлган киши, ўсимлик турларининг хилма-хиллиги билан, биологик майдонда эса ўсимликларнинг турли ҳаётӣ шакллари билан танишилди. Бу майдонларда боғнинг ўзида интродукцияни килинган ва икlimластирилган дарахт ва буталарнинг камёб ва қимматбаҳо тур ва навлари ургидан, қаламасидан ва пайвандлаш усуллари билан кўптирилди. Ботаника боғида ўсимликлар оламини, айникса камёб йўқолиши ҳавфи арафасида турган лола, пиёз, ширач ва зафарон каби турларини муҳофаза килиши ишлари кенг мёқсада олиб борилмоқда. Бу камёб турлар Узбекистон Республикасининг "Кизил китоб"ига киритилган.

Хуллас Ботаника боғи яшилик оламини 4,5 мингдан ортиқроқ турларни дарахтлар, буталар, чала буталар, лиана, ўт ва сув ўтларни тур, кенха тур, нав ва хилларни ўзида мусафассам этган буок лабораторияидар. Бизлар ўтмишимизни тархиий музейларимиз, обидаларимиз, ўша замонга хос нахинкор миноралар, мадрасалар, эски ёзувдаги китоблар орқали тасаввур этамиз.

Очиқ ҳаводаги музей бу яшилик оламини ўзида мусафассам этган-тирик жонли музейдир. Гонгинг 40 мансуб иккى ўлий ўсимлик. Дарахтининг бўйи бизнинг Ўзбекистон шароитида 25 м, ватанида esa 40-50 метрчага бораади. Гонгинг ўзининг чиройли ва йирик барглари билан энг манзарали ўсимликларни ташкил ишларидан.

Гонгинг 40 мансуб иккى ўлий ўсимлик. Дарахтининг бўйи бизнинг Ўзбекистон шароитида 25 м, ватанида esa 40-50 метрчага бораади. Гонгинг ўзининг чиройли ва йирик барглари билан энг манзарали ўсимликларни ташкил ишларидан.

Үрин олган, у айникаса баҳор ва ёз фасларидаги ялтироқ яшил ранги ва кузда тўк сарик ранги барглари билан ўзига хос чиройли манзара бахш этади. Гонгинг май-июнда гуллайди, октябр-ноябрь ойларидаги мева бериади. Меваси чўзик, тухумсиз олхўр мевасига ўшаш, кўланса хидди. Гонгинг риелекта ўсимликларни ташкил ишларидан. Бу ўсимликларни Ташкентга 1926 йили медицина фанлари доктори С.А. Мольчанов Никитский ботаника боғидан тувакларда келтириб эккан. Гонгинг умбройки дарахт бўлиб, 2000 йилгача яшайди.

Магнолия - магнолидашлага мансуб буга ёки дарахтатанини Хитой, Япония, Корея ва Шимолий Америкадир. Магнолиялар туркумидаги 70 тур бўлиб, унинг 20 тури Шимолий Америкада, 50 тури Жанубий-Шарқий Осиёда тарқалган. Баландлиги бизда 6-8 (ватанида 25-30 метр) метрга етадиган дарахт. У нағис гуллари, товлонувчи кўркмай йирик барглари билан киши диккатини ўзига жалади.

Магнолиянинг гуллари фоят чиройли, йирик ва ўтиқрарни кўланади. Гулларнинг вактда ўзининг ажойиб гуллари билан мафтун этади. Хозир бизда магнолиянинг иккита, баргини тўқадиган да битадиган дарахт. У нағис гуллари, товлонувчи кўркмай йирик барглари билан киши диккатини ўзига жалади.

Магнолиянинг гуллари фоят чиройли, йирик ва ўтиқрарни кўланади. Гулларнинг вактда ўзининг ажойиб гуллари билан мафтун этади. Хозир бизда магнолиянинг иккита, баргини тўқадиган да битадиган дарахт. У нағис гуллари, товлонувчи кўркмай йирик барглари билан киши диккатини ўзига жалади.

Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. Улар асосан Шимолий ярим шарнинг жанубий кенгликларидаги тоғли районларидаги ва кисман иссиқ тропик икклими ерларда ўсади. Собиқ иттифоқда қарагайдошларнинг 64 тури мавжуд бўлиб, шулардан Ўзбекистонда 4 тури маданий-манзарали ўсимлик сифатида экиб ўстирилади. Булар ичада Крим қарагай-қарагайдошларга мансуб туркм. У

